

Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022 stabilește noi priorități pentru regiunea transnistreană

La 24 mai curent Parlamentul Republicii Moldova a aprobat Hotărârea nr.89 „Cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2018-2022” (PNADO), în care respectarea drepturilor omului în regiunea transnistreană este proclamată drept o problemă majoră și o provocare în garantarea drepturilor omului la scara întregii țări.

Legiuitorul statuează că Republica Moldova își va continua eforturile pentru aplicarea legislației naționale pe întreg teritoriul țării, iar restabilirea și păstrarea dialogului cu actorii-cheie din procesul de negocieri pentru reglementarea transnistreană reprezintă un pas spre soluționarea problemelor din regiune.

Pe dimensiunea transnistreană PNADO prevede că pentru neadmiterea încălcării drepturilor omului în regiune trebuie să fie întreprinse acțiuni concrete care să vizeze întreaga populație din zonă, dar și categorii speciale de populație, inclusiv persoanele aflate în detenție, pacienții instituțiilor psihoneurologice, elevii care își fac studiile în instituțiile de învățământ cu predare în grafia latină etc.

Printre cele mai importante obiective trasate în PNADO sunt:

- intensificarea dialogului în domeniul drepturilor omului la nivelul experților sectoriali de pe ambele maluri ale Nistrului;
- abordarea sistematică în procesul de negocieri a problematicii drepturilor omului din regiunea transnistreană;
- retragerea rezervelor și declarațiilor privind limitarea teritorială în raioanele de est ale țării a aplicării tratatelor internaționale în domeniul drepturilor omului;
- oferirea sistematică a sprijinului și asistenței persoanelor ale căror drepturi au fost încălcate în localitățile din stânga Nistrului și în zonele limitrofe;

- monitorizarea fiecărui caz sesizat și documentat de aplicare a torturii sau a tratamentelor inumane ori degradante în localitățile din stânga Nistrului, inclusiv a situației persoanelor aflate în locurile de detenție din stânga Nistrului;
- asigurarea condițiilor necesare pentru buna funcționare a școlilor moldovenești cu predare în grafia latină din regiunea transnistreană;
- creșterea rolului societății civile în procesul de monitorizare a încălcărilor drepturilor omului în localitățile din stânga Nistrului prin încurajarea activității organizațiilor societății civile și a grupurilor de inițiativă în regiune;
- protecția apărătorilor drepturilor omului care realizează acțiuni și activități în localitățile din stânga Nistrului sau pentru locuitorii din raioanele de est ale țării;
- familiarizarea societății din stânga Nistrului cu mecanismele de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Reamintim că un compartiment distinct dedicat promovării și asigurării drepturilor omului în regiunea transnistreană pentru prima dată a fost inclus în Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului 2011-2014, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr.90 din 12 mai 2011, iar PNADO 2018-2022 vine să asigure continuitatea, extinderea și realizarea la un nivel mai avansat a măsurilor prioritare stabilite în raport cu regiunea transnistreană.

Totodată, este de remarcat faptul că pe parcursul anului curent au fost obținute progrese substanțiale în sfera drepturilor omului ce vizează regiunea transnistreană: după o pauză de 5 ani și 4 luni pe 15 iunie curent s-au întrunit grupurile de lucru pentru drepturile omului (cu participarea experților de pe ambele maluri ale Nistrului), care deja are 2 ședințe la activ, s-a îmbunătățit parțial situația școlilor cu predare în grafia latină (contracte de arendă semnate la prețuri diminuate și pe un termen de 10 ani), din 01 august curent s-a deblocat accesul fermierilor din raionul Dubăsari la terenurile agricole amplasate după traseul Camenca-Tiraspol etc.

În dialogul cu partenerii din formatul de negocieri „5+2”, partea moldovenească a menționat că monitorizarea respectării/ protecția drepturilor omului în regiunea transnistreană reprezintă o prioritate constantă, iar eforturile actorilor relevanți trebuie concentrate pe identificarea și punerea în aplicare a unui mecanism viabil în acest sens în măsură să asigure garantarea drepturilor și libertăților fundamentale ale

omului în raionale de est ale Republicii Moldova.